

# Láska jako oboustranný vztah

## Texty na tento týden

2Pt 3,9; Dt 7,6–9; Ř 11,22; 1J 4,7–20; J 15,12; 1J 3,16

## Základní verš

„Ježíš mu odpověděl: ‚Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho přibýtek...‘“ (J 14,23)

Při studiu Písma se často zmiňuje, že řecké slovo *agapé* popisuje jedinečnou Boží lásku, zatímco jiné výrazy pro lásku, jako například *fileó*, označují jiné druhy lásky, které však nedosahují úrovně lásky *agapé*. Někteří také tvrdí, že *agapé* je jednostranná láska, která pouze dává, ale nikdy nepřijímá, láska zcela nezávislá na odezvě člověka.

Pozorné studium Boží lásky v celém Písmu však ukazuje, že takový pohled je mylný. Za prvé, řecký výraz *agapé* se nevztahuje jen na Boží lásku, ale také na lidskou lásku, dokonce někdy i na nesprávně zaměřenou lidskou lásku (2Tm 4,10). Za druhé, v celém Písmu se Boží láska popisuje i různými jinými výrazy než *agapé*. Ježíš například učil: „Vždyť Otec sám vás miluje [*fileó*], protože vy milujete [*fileó*] mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha“ (J 16,27). Řecký výraz *fileó* se zde používá nejen k vyjádření lásky lidí k Bohu, ale také lásky Boha k člověku. Vztah *fileó* tedy v žádném případě nelze vnímat jako jakýsi méně významný typ lásky, neboť označuje i samotnou lásku Boha k nám.

Písmo také učí, že Boží láska není jednostranná, ale že je svou podstatou založena na vztahu. Pro Boha je totiž nesmírně důležité, zda lidé odrážejí jeho lásku zpět k němu a také k druhým lidem.

## Osnova lekce

V druhé lekci se blíže podíváme na Boží lásku jako dvoustranný vztah, který je jednou stranou z Božího rozhodnutí nabízen, ale vyžaduje také odpověď a přijetí z druhé (naší) strany.

- ▶ Ž 145,9; 2Pt 3,9; Jr 31,3: Boží věčná láska ke všem lidem (neděle)
- ▶ Dt 7,6–9: Boží láska stvrzená ve smlouvě (pondělí)
- ▶ Oz 9,15; Jr 16,5; Ř 11,22; Ju 1,21: Lidská možnost tento vztah lásky přijmout či odmítnout (úterý)
- ▶ Mt 18,23–28: Lidská neochota předávat Boží lásku dalším (středa)
- ▶ 1J 4,7–12: Láska k druhým jako reakce na Boží lásku (čtvrtek)

## Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

## VĚČNÁ BOŽÍ LÁSKA

*Hospodin je ke všem dobrotivý, nade vším, co učinil, se slitovává. (Ž 145,9)*

*Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. (2Pt 3,9)*

*Hospodin se mi ukázal zdaleka: „Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství.“ (Jr 31,3)*

### Osobní studium

Písmo říká jasně: Bůh miluje každého. O této pravdě hovoří také nejznámější verš Písma: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16).

Co říkají verše Ž 33,5 a Ž 145,9 o Boží dobrotivosti, slitování a milosrdenství?

Někteří lidé si myslí, že na nich není nic, proč by je Bůh mohl nebo měl milovat. Jsou dokonce i takoví, kteří jsou přesvědčeni, že Bůh může milovat všechny kromě nich. V Bibli však opakovaně nacházíme velmi jasné texty o tom, že Bůh miluje každého člověka. Neexistuje nikdo, koho by nemiloval. A protože Bůh miluje každého, chce také, aby byl každý spasen.

Co říkají tyto texty o Boží touze zachránit každého člověka?

2Pt 3,9

1Tm 2,3.4

Ez 33,11

Text následující po J 3,16 dodává: „Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen“ (J 3,17). Kdyby záleželo jen na Bohu, každá lidská bytost by přijala jeho lásku a byla spasena. Bůh však svou lásku nikomu nenucuje. Lidé ho mohou svobodně přijmout nebo odmítnout.

A i když někteří Boží lásku odmítají, on je nikdy nepřestane milovat. Hospodin svému lidu říká: „Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství“ (Jr 31,3). Na jiném místě Bible opakovaně zdůrazňuje, že Boží láska trvá navěky (viz např. Ž 136). Boží láska nikdy nekončí. Je věčná. Pro nás může být náročné něco takového pochopit, protože je pro nás často velmi snadné druhé nemilovat.

Kdybychom se však jako jednotlivci naučili prožívat realitu Boží lásky, to znamená, že bychom měli osobní zkušenost s touto láskou, pak by to ovlivnilo nejen náš život, ale také náš postoj k druhým lidem.

### Aplikace

*Pokud Bůh miluje každého, znamená to, že miluje i špatné lidi. Co nás Boží láska ke každému člověku učí o tom, jaký postoj bychom měli mít k druhým?*

## SMLUVNÍ LÁSKA

*<sup>6</sup>Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha; tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země, abys byl jeho lidem, zvláštním vlastnictvím. <sup>7</sup>Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás. Vás je přece méně než kteréhokoli lidu. <sup>8</sup>Ale protože vás Hospodin miluje a zachovává přísahu, kterou se zavázal vašim otcům, vyvedl vás Hospodin pevnou rukou a vykoupil tě z domu otroctví, z rukou faraóna, krále egyptského. <sup>9</sup>Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisíců pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho příkázání. (Dt 7,6–9)*

### Osobní studium

Bible často zobrazuje zvláštní vztah lásky Boha k nám pomocí přirovnání k rodinným nebo příbuzenským vztahům. Mezi nejčastější patří obrazy lásky mezi manželem a manželkou a obraz matky plně lásky ke svému dítěti. Tyto metafory se používají zejména k zobrazení zvláštního vztahu lásky mezi Bohem a lidem, s nímž uzavřel smlouvu. Tento vztah v sobě zahrnuje nejen Boží lásku k jeho lidu, ale také očekávání, že lidé tuto lásku přijmou a budou na oplátku milovat zase jeho (a také jeden druhého).

Co říká úvodní text (Dt 7,6–9) o vztahu mezi Bohem uzavírajícím smlouvy a Boží milující laskavostí?

Verš Dt 7,9 popisuje zvláštní druh lásky, kterou projevuje Bůh svému lidu, se kterým uzavřel smlouvu. Je to vztah, který částečně závisí na tom, zda mu lidé zůstanou věrní, nebo ne. Boží láska sice podmíněná není, ale smluvní vztah s jeho lidem ano.

Hebrejské slovo *chesed* přeloženo v Dt 7,9 jako „milosrdenství“ nebo „laskavost“ (PMP),

je příkladem pohledu na Boží lásku (a nejen na ni) očima smlouvy. *Chesed* se často používá k popisu velikosti Božího milosrdenství a jeho dobroty a lásky. *Chesed* se mimo jiné vztahuje na laskavost nebo neochvějnou lásku k druhému v rámci stávajícího vzájemného láskyplného vztahu. Také takový vztah iniciuje s očekáváním, že i druhá strana ve své reakci projeví podobnou laskavost.

V souvislosti s Bohem *chesed* vyjadřuje, že jeho přízeň je mimořádně spolehlivá, pevná a trvalá. Zároveň však platí, že přijímání požehnání pramenících z *chesed* je podmíněno. Závisí totiž na ochotě jeho lidu poslouchat Boha a udržovat svou stranu vztahu (viz 2S 22,26; 1Kr 8,23; Ž 25,10; Ž 32,11; 2Pa 6,14).

Neochvějná Boží láska je základem všech vztahů lásky a my se jí nikdy nemůžeme vyrovnat. Bůh nám nejen daroval existenci, ale v Kristu se za nás dobrovolně vydal. „Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele“ (J 15,13). Není pochyb, že největší projev Boží lásky se zjevil tehdy, když se Kristus „ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži“ (Fp 2,8).

### Aplikace

*Jakým způsobem si můžeme uchovávat skutečnost Boží lásky v našich myšlenkách? Proč je to důležité?*

## PODMÍNĚNÝ VZTAH

*V Gilgálu je zdroj všech jejich zlořádů, proto jsem je tam začal nenávidět. Pro jejich zlé skutky je vypudím ze svého domu. Lásku jim už znovu neprokážu. Všichni jejich velmoži jsou umíněnci. (Oz 9,15)*

*Toto praví Hospodin: „Nevcházej do domu smuteční hostiny, nechod tam, kde se nařiká, a ne-projevuj jim soustrast, neboť já jsem tomuto lidu vzal svůj pokoj, je výrok Hospodinův, spolu s milosrdenstvím a slítováním.“ (Jr 16,5)*

*Považ dobrotu i přísnost Boží: přísnost k těm, kteří odpadli, avšak dobrotu Boží k tobě, budeš-li se jeho dobroty držet. Jinak i ty budeš vyřazen. (Ř 11,22)*

*Uchovejte se v lásce Boží a očekávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu. (Ju 1,21)*

### Osobní studium

Bůh volá a zve každého člověka do důvěrného vztahu lásky s ním (viz Mt 22,1–14). Náležitou reakcí na takové pozvání je uposlechnutí Božího příkazu milovat Boha a milovat druhé (viz Mt 22,37–39). To, zda bude člověk prožívat radost ze vztahu s Bohem, závisí na tom, jestli se svobodně rozhodne přijmout nebo odmítnout jeho lásku.

Co říkají úvodní texty (Oz 9,15; Jr 16,5; Ř 11,22; Ju 1,21) o možnosti odmítnout dobrodiní Boží lásky, nebo o ně dokonce přijít?

V těchto a jiných textech je užívání výhod vztahu lásky s Bohem opakovaně podmíněno pozitivní odpovědí člověka na tuto lásku. Přesto bychom si neměli myslet, že Bůh někoho přestane milovat. Jak jsme viděli, Boží láska je věčná. A přestože v Oz 9,15 Bůh v souvislosti se zkažeností svého lidu říká „lásku jim už znovu neprokážu“, je důležité si uvědomit, že později v téže knize Bůh o svém lidu prohlašuje: „Budu je svobodně milovat“ (Oz 14,5). Text Oz 9,15 tedy nemůže znamenat, že Bůh úplně, navždy a defini-

tivně přestane milovat svůj lid. Jde spíše o odkaz na podmíněnost nějaké konkrétní výhody plynoucí ze vztahu s Bohem. A způsob, jakým odpovíme na jeho lásku, je pro pokračování tohoto vztahu rozhodující.

Ježíš říká svým učedníkům: „Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám se mu poznat“ (J 14,21). A podobně: „Vždyť Otec sám vás miluje, protože vy milujete mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha“ (J 16,27).

Abychom mohli přijímat vše, co nám zachraňující vztah s Bohem může dávat, je třeba přijmout Boží lásku (což zahrnuje i ochotu tuto lásku odrážet). I kdybychom Boží lásku odmítli, neznamená to, že by nás někdy přestal milovat. Nemůžeme zabránit slunci, aby svítilo, ale můžeme se schovat před jeho paprsky. Podobně nemůžeme udělat nic, co by zastavilo věčnou Boží lásku, můžeme však odmítnout vztah s Bohem, a tak se „odstříhnout“ od toho, co nám nabízí – zejména od zaslíbení věčného života.

### Aplikace

*Jakými způsoby mohou lidé vidět a zažívat realitu Boží lásky, ať už na ni odpovídají jakkoli? Jakým způsobem odhaluje příroda – i přes následky hříchu – Boží lásku?*

## „ODPOUŠTĚJTE, A BUDE VÁM ODPUŠTĚNO“

*Milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. (1J 4,7)*

*My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás. (1J 4,19)*

<sup>23</sup>S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. <sup>24</sup>Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven. <sup>25</sup>Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. <sup>26</sup>Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: „Měj se mnou strpení, a všechno ti vrátím!“ <sup>27</sup>Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. <sup>28</sup>Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: „Zaplať mi, co jsi dlužen!“ (Mt 18,23–28)

### Osobní studium

Boží láska je věčná a vždy nezasloužená. Lidé ji však mohou odmítnout. Máme možnost tuto lásku přijmout nebo odmítnout, ale jen díky tomu, že nás Bůh dobrovolně a rád miluje svou dokonalou, věčnou láskou dříve, než cokoli uděláme (Jr 31,3). Naše láska k Bohu je odpovědí na to, co jsme dostali, dříve než jsme o to poprosili.

Přečti si text 1J 4,7–21 se zvláštním důrazem na verše 7 a 19. Co se z těchto veršů dozvídáme o významu Boží lásky pro nás?

Boží láska je vždy na prvním místě. Pokud by nás Bůh nemiloval jako první, my bychom nemohli milovat jeho. Bůh nás sice stvořil se schopností milovat a být milován, ale základem a zdrojem vši lásky je on sám. My však máme na výběr, zda ji přijmeme a dovolíme, aby se projevila v našem životě. Tato skutečnost je zobrazena v Kristově podobnosti o nemilosrdném služebníkovi (viz Mt 18,23–35).

V podobnosti můžeme vidět, že služebník by nikdy nemohl splatit svůj dluh. Podle

Mt 18 dlužil svému pánovi deset tisíc talentů. Jeden talent byl asi šest tisíc denárů. A jeden denár vydělal dělník za den práce (porovnej s Mt 20,2). Průměrný dělník by tedy potřeboval šest tisíc pracovních dní, aby vydělal jeden talent. Po započtení dní volna můžeme předpokládat, že obyčejný dělník by mohl pracovat tři sta dní v roce, a tedy získat tři sta denárů za rok. Takže průměrnému dělníkovi by trvalo přibližně dvacet let splatit jeden talent (šest tisíc denárů). Na získání deset tisíc talentů by tento dělník musel pracovat dvě stě tisíc let. Takový dluh by služebník nemohl nikdy splatit. Pán však s ním soucítil a dobrovolně mu obrovský dluh odpustil.

Když však služebník, kterému jeho pán tolik odpustil, odmítl odpustit mnohem menší dluh sto denárů jednomu ze svých spoluslužebníků a nechal ho kvůli tomu uvrhnout do vězení, pán se rozhněval a své milosrdné odpuštění odvolal. Sluha ztratil lásku a odpuštění svého pána. A ačkoli se Boží slitování a milosrdenství nikdy nevyčerpá, může je člověk odmítnout a přijít o požehnání, které z nich plyne.

### Aplikace

*Co Ježíš odpustil tobě? Co tě toto odpuštění stálo? Co se z toho můžeš naučit o odpuštění druhým?*

## „ZADARMO JSTE DOSTALI, ZADARMO DEJTE“

<sup>7</sup>Milování, milujeme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. <sup>8</sup>Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. <sup>9</sup>V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život. <sup>10</sup>V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy. <sup>11</sup>Milování, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. <sup>12</sup>Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle. (1J 4,7-12)

### Osobní studium

Tak jako služebník nemohl nikdy splatit pánovi svůj dluh, ani my nikdy nemůžeme splatit Bohu to, co pro nás udělal. Nikdy a ničím si nemůžeme zasloužit jeho lásku. „Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní“ (Ř 5,8). Jak úžasná je Boží láska! Jak říká verš 1J 3,1: „Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi.“

Co bychom však mohli a měli udělat, je „odrážet“ Boží lásku k druhým, jak nejlépe můžeme a umíme. Když jsme dostali tak velké milosrdenství a odpuštění, o kolik více bychom měli projevovat soucit a odpuštění druhým lidem! Připomeňme si, že služebník přišel o milosrdenství a odpuštění svého pána, protože je neprokázal svému spoluslužebníkovi. Pokud skutečně milujeme Boha, nepřestaneme odrážet jeho lásku k druhým.

Co nás uvedené texty učí o vztahu mezi Boží láskou, naší láskou k Bohu a láskou k druhým?

J 15,12

1J 3,16

1J 4,7-12

Na myšlenku ve verši J 15,12 Ježíš navazuje slovy adresovanými jeho učedníkům: „Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji“ (J 15,14). A co jim Ježíš přikázal? Ježíš učedníkům (a tedy i nám) mimo jiné přikazuje milovat druhé tak, jak je miloval on. Zde i na jiných místech nám přikazuje milovat Boha a milovat se navzájem.

Jinými slovy, měli bychom znát, že nám Bůh odpustil nekonečně velký dluh. Je to dluh, který my sami nikdy nemůžeme splatit a který za nás splatil Ježíš na kříži. Proto bychom měli milovat a chválit Boha a vůči druhým projevovat lásku a milost. Jak říká Ježíš, hodně se odpouští tomu, kdo hodně miluje, ale: „Komu se málo odpouští, málo miluje“ (L 7,47). Každý z nás by si měl uvědomovat, kolik mu Bůh odpustil, a měl by za to projevovat vděčnost.

Pokud milovat Boha znamená milovat druhé, měli bychom naléhavě sdílet poselství o Boží lásce slovem i skutkem. Měli bychom pomáhat lidem v jejich každodenním životě tady a teď, být prostředníky Boží lásky a nasměrovat lidi k tomu, který jim nabízí zaslíbení věčného života v novém nebi a na nové zemi. Vše bude nově stvořeno odlišně od našeho světa poznamenaného hříchem a smrtí, žalostným ovocem odmítnutí Boží lásky.

### Aplikace

*Jaké konkrétní kroky můžeš udělat, aby se tvá láska k Bohu projevila láskou k druhým? Co bys dnes a v nejbližších dnech mohl udělat, abys lidem ukázal Boží lásku a pozval je, aby i oni měli radost z toho, co znamená mít zaslíbení věčného života?*

## PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si kapitolu „Síla modlitby“ z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji* (SC 93–104; CVP 96–104).

„Přinášej Bohu své potřeby, své radosti, své starosti, svá přání i své obavy. Tvé břímě ho neobtěžují ani ho neunaví. Ten, jenž ví o každém vlasu na tvé hlavě, není lhostejný k potřebám svých dětí. Vždyť Pán je plný soucitu a slitování‘ (Jk 5,11). Naše strasti a naše volání se dotýkají jeho laskavého srdce. Přinášej mu všechno, co znepokojuje tvou mysl. Není nic tak těžké, aby to nemohl unést, neboť Bůh nese všechny světy a vládne nad všem věcmi vesmíru. Nic, co se týká našeho pokoje, není tak malé, aby si toho nevšiml. Žádná kapitola našeho života není tak temná, aby si ji nemohl přečíst, žádná situace, v níž se octneme, není tak těžká, aby ji nemohl zvládnout. Žádná pohroma, která postihne nejmenší z jeho dítek, žádná starost, která trápí srdce, žádná projevená radost ani žádná upřímná modlitba neunikne našemu nebeskému Otci, aniž by o ni projevil okamžitý zájem. Uzdravuje ty, kdo zkrušeni jsou v srdci, jejich rány obvazuje‘ (Ž 147,3). Mezi Bohem a jednotlivcem je tak jasný a plný vztah, jako by nebylo jiného člověka na světě, o kterého by pečoval a za nějž dal svého milovaného Syna.“ (SC 100; CVP 101)

### Otázky k rozhovoru

1. „Mezi Bohem a jednotlivcem je tak jasný a plný vztah, jako by nebylo jiného člověka na světě, o kterého by pečoval a za nějž dal svého milovaného Syna.“ (SC 100; CVP 101) Jakou útěchu vám přináší tato myšlenka? Jak bychom měli žít svůj život, když jsme si vědomi Boží blízkosti a péče? Jak se můžeme naučit žít s realitou tohoto úžasného zaslíbení? Představte si, jak by vypadal náš život, kdybychom tomu skutečně každý den věřili.
2. Jak rozumíte slovům v Ž 103,17.18 v kontextu lekce tohoto týdne? Co tato slova odhalují o skutečnosti, že Boží láska je věčná? Jak rozumíte tomu, že přednosti plynoucí ze vztahu s Bohem závisí na tom, zda přijmeme jeho lásku?
3. Jakým způsobem toto poznání mění váš vztah s Bohem? Jak to ovlivňuje způsob, jakým přemýšlíte o bolesti a soužení druhých lidí?